

l. 20. XIX wieku. Szkoła pol.: S., Gab. Ryc. BUW, kat. zb., W. 2019.

ANK, Oddz. na Wawelu, Arch. Podhoreckie, nr II/131: *Księga notat i dyspozycji Wacława Rzewuskiego*, s. 450-451. – Bibl. Czartoryskich, rkps ew. 529, nr 49, 53, 125 (por. wypisy w Archiwum NID w Warszawie); rkps 711: *Listy Karola Schmidta starosty brodnickiego do Stanisława Augusta*, 1764-1768, s. 253. – Bibl. Naukowa PAU i PAN, G. Wereżyński, *Historyczny opis miasta Lubartowa na zasadzie oryginalnych dokumentów*, Lublin 1886, s. 89. – AGAD, Arch. Kameralne, nr III/342: *Rachunki budowli królewskich*, s. 481, III/343: *Rachunki budowli królewskich* s. 31, 33, 35, 37, 39, 41, 51; Arch. Królewskiego TPN, nr 21, *Akta dotyczące się członków Towarzystwa*; Arch. Roskie, nr X/18: *Listy podwojewódzkiego zakroczymskiego Ignacego Koziembrodzkiego do Jana Klemensa Branickiego*, 1748-57, s. 644; nr XI/66: *Listy burgrabiego pałacu warszawskiego Henryka Lichomskiego do Jana Klemensa Branickiego*, 1748-66, s. 44-45, 144, 149, 153, 157; nr XXIX/116: *Listy kapitana Szuszkowskiego do majora Kajetana Cieszkowskiego*, 1756-1763, s. 57; Suplement 6, s. 8; sygn. prowizoryczna 418 (obwoluta „rachunki Łukasza Smuglewicza”); Arch. Zamoy-skich, nr 611: *Listy do Tomasza Antoniego Zamoyskiego od różnych osób*, 1723-51; nr 3105: *Akta dotyczące skarbu nadwornego*, s. 13. – Arch. Archidiecezjalne Warsz., Akta metrykalne parafii św. Andrzeja w Warszawie, *Księga zmarłych*, 1774-1812, s. 82-83; Akta metrykalne par. katedralnej Św. Jana w Warszawie, *Liber baptisatorum*, 1740-43, k. 208r, 283r; 1744-47, k. 17r; 1747-51, k. 41r, 166r, 198r; *Liber copulatorum...*, 1740-50, k. nlb. (18 XI 1744); Akta metrykalne par. Św. Krzyża w Warszawie, *Liber baptisatorum...*, 1744-51, k. 101v; *Liber matrimoniorum...*, 1693-1740, s. 154; 1741-67, k. 87v.

Z. Michalczyk

Smukrowicz Józef Ignacy, ur. 11 III 1835 Odessa; w 1870 wziął ślub z Marią Narolską, z którą miał 4 dzieci. W 1857 wykonał akw., którą podpisał „Widok zamku Międzybożskiego (na Podolu) od strony południowej. – 1857”, z uwagą: „Po wyniesieniu szkół do Czarnego Ostrowu, Zamek dla siebie Mikołaj zatrzymał” (sygn.: „I. Smukrowicz”), Muz. Książąt Czartoryskich, Oddz. MNK.

Najmłodszy syn S., **Piotr Smukrowicz**, ur. 9 IV 1878, był uczniem akademii sztuk pięknych w Petersburgu w l. 1905-14; otrzymał tytuł malarza za obraz *Toalety*.

Кондаков С.Н. [Kondakow S.N.], *Список русских художников к Юбилейному справочнику Императорской Академии художеств...*, Санкт-Петербург 1914, s. 183.

IS PAN, materiały Słownika art. pol., notatka z informacjami z Działu Grafiki i Rysunków Muz. Książąt Czartoryskich, MNK (2018).

M. Myśliński
U.M.

Smyczyński Wacław, rzeźbiarz, właściciel zakładu kamieniarskiego; na przełomie XIX i XX w. związany z Przedsiębiorstwem Kopalni Marmurów Kieleckich. Jego najbardziej znanym dziełem jest popiersie Stanisława Staszica (sygn.), wyk. w 1908 z marmuru kararyjskiego (?), wieńczące pomnik w parku miejskim w Kielcach. Pomnik ten, proj. Stanisława Szpakowskiego, odsłonięto 2 IX 1906, a popiersie autorstwa S. zastąpiło pierwotny, żeliwny wizerunek Staszica, który uznano za zbyt mały dla całości założenia (był to pierwszy świecki monument w Kielcach).

Dziełem S. są również rzeźby o charakterze religijnym, m.in. figury Matki Boskiej – w niszy na szczycie fasady kośc. par. Św. Małgorzaty w Pierzchnicy k. Kielc i w niszy fasady kośc. par. Niepokalanego Poczęcia NMP w nieodległym Chmielniku (rzeźba ustawiona w 1904 na pamiątkę jubileuszu 50-lecia ogłoszenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu NMP).

S. jest także autorem rzeźb nagrobnych, m.in. figury „Polaka w kontuszu” (J. Wiśniewski) na grobie Władysława Radziejewskiego (zm. 1904) na starym cmentarzu w Kielcach oraz kilkunastu nagrobków na tamtejszym cmentarzu prawosławnym, wykonanych osobiście lub przez współpracowników z jego zakładu kamieniarskiego; stworzył ponadto pomnik na grobie Cypriana Strużyńskiego (1901), z figurą kobiety załamującej dłoń, stojącej pod krzyżem, na cmentarzu katedralnym w Sandomierzu.

Wiśniewski J., *Hist. opis kościołów, miast, zabytków i pamiątek w Stopnickiem*, Marjówka 1929, s. 45, 203. – Krawczyński Ś., *O pomnikach*, Przemyśl, 1971 nr 4, s. 24. – Głowska J., *Dzieje pomnika Stanisława Staszica w Kielcach*, Zeszyty Staszicowskie, 2002 z. 3, s. 237-251. – Jastrzębski C., Otwinowski K., Otwinowska M., *Miejsca pamięci nar. w Kielcach*, Kielce 2010, s. 21-22. – Dziedzic L., *Prawosławni w Kielcach i ich cmentarz*,